

גברים צעירים העוסקים בזנות: היסטוריית חיים וחוויות עכשוויות

דו"ח מחקר

צוות המחקר: דר' רונית ליכטנשטיין, דר' בלהה דוידסון-ערד

ביה"ס לעבודה סוציאלית ע"ש בוב שאפל
אוניברסיטת תל-אביב, רמת-אביב,
תל-אביב 69978

טל. 03-6409344

פקס. 03-6409182

דאר [אלקטרוני: ronitl@post.tau.ac.il](mailto:ronitl@post.tau.ac.il)

הדוח פותח בשיתוף פעולה עם עלם – העמותה למען נוער במצבי סיכון ומצוקה - ארגון שלא למטרת רווח בסיוע צוות הפרויקט: דורית פרידמן, אהוד רזיאל, ורדית גבריאלי, עמית אפל, ויהודית האיש.

תוכן העניינים

3	הקדמה
4	פרק 1: סקירת ספרות
8	פרק 2: שיטה
11	פרק 3: ממצאים
27	פרק 4: דיון
30	רשימת מקורות
34	נספח א': מתווה ביוגרפי של משתתפי המחקר

הקדמה

הדוח הנוכחי הנו חלק מפרויקט "גם להם הזכות לפרוח": תוכנית איתור והתערבות למניעת תופעת ניצול מיני מסחרי בקרב קטינים בישראל. המונח "ניצול מיני מסחרי" כולל "זנות קטינים", "סחר בקטינים" ו"פונוגרפיה של קטינים". הפרויקט התרכז בהיבט הראשון של התופעה תוך צמצומה לזנות קטינים ברחובות ת"א. הדוח הנוכחי הנו השני ועוסק בזנות גברים צעירים ומתבגרים ברחובות ת"א.

הדוח הנוכחי מתרכז בעבודת המחקר וממצאיו. לאחר הצגה של רציונאל המחקר נציג בקצרה בפרק הראשון ההגדרה והטיפולוגיה של זנות גברים, בהמשכו של הפרק נעסוק בסקירת ספרות אודות מעורבות של גברים צעירים בזנות תוך הדגשת מאפיינים ביוגרפים של צעירים אלו והנתיבים שהובילו אותם לעיסוק בזנות. הפרק השני בדוח עוסק בתיאור שיטת המחקר תוך שימת דגש אודות תהליך גיוס המשתתפים, איסוף הנתונים, ניתוח הנרטיבים והתמודדות צוות המחקר עם סוגיות אתיות שעלו במהלך החקירה כולה. בפרק השלישי בדוח מוצגים לקורא ממצאי החקירה האיכותנית המבוססים על ראיונות עומק עם שמונה נערים העוסקים בזנות. סיכום העבודה (פרק רביעי) ידון בתוצאות המחקר והשלכותיהן.

בעבודת המחקר הנוכחית נעזרנו באנשים רבים. חובה נעימה היא להודות להם כאן: לכל עובדי הפרויקט ומתנדביו ששיתפו פעולה עם צוות המחקר וסייעו במידע, גיוס מרואיינים וביצוע הראיונות: דורית פרידמן, אהוד רזיאל, ורדית גבריאלי, עמית אפל, ויהודית האיש. לפרופ' יוחנן ווזנר יו"ר המרכז הבינתחומי ללימודי ילדים ונוער, ומיכל ונדר-שוורץ מרכזת המרכז הבינתחומי ללימודי ילדים ונוער ולדר' מייק נפתלי מנכ"ל עלם.

סקירת ספרות

זנות נתפסת על-פי רוב כעיסוק נשי. ברם, כל המינים – גברים, נשים וטרנסג'נדרים - עוסקים ב"מקצוע העתיק ביותר בעולם". קרוב לוודאי שזנות גברית, שהיא במוקד המחקר הנוכחי, אינה תופעה חדשה יותר מזו הנשית. אף על פי כן, המחקר החברתי בנושא, מוגבל, במידה רבה, למין הנשי (West, 1998). המחקר אודות בניס מתבגרים ובוגרים צעירים (עד גיל 21) המעורבים בזנות הנו דל באופן יחסי וחסרונו מורגש במיוחד בספרות בתחום העבודה הסוציאלית (Snell, 1995). זאת, על אף הגידול הדרמטי בעשורים האחרונים במספר הדיווחים על בניס מתבגרים ובוגרים צעירים המעורבים בזנות (Ayre & Barrett, 2000).

למרות שקל להבחין בהם ברחובות, גברים צעירים המעורבים בזנות חיים בשולי החברה. לעתים נדירות בלבד הם מוכרים כיחידים בעלי היסטורית חיים או חוויות חיים עכשוויות בעלות ערך. כתוצאה מכך, עיקר המחקר על גברים העוסקים בזנות אינו אודות עצמם או לטובתם והוא אינו רואה בהם משתתפים היכולים לתרום לחברה ידע בעל ערך כלשהו. לחלופין, לעתים קרובות הם מוקעים כקבוצה שיש לה ערך מחקרי אך ורק כזו המדביקה ב-HIV את החברה ה'נורמלית' (Joffe & Dockrell, 1995; Morse et al., 1991). מסיבה זו, הסיקו Gonsioreh, Bera and Letouneau (1994) שמרבית המחקר הנוגע לזנות גברית "מעיד יותר על החוקרים מאשר על הנחקרים" (ע' 231). יתכן כי הבסיס לעניין אקדמי ומקצועי מוגבל זה נעוץ בכך שזנות גברית נוגעת במיתוסים הפופולריים ובסטריאוטיפים הנוגעים לשתי תופעות שנתפסות כמאיימות: זנות והומוסקסואליות (Browne & Minichiello, 1996; Davis & Simpson, 1990; Snell, 1995).

המחקר הנוכחי מבוסס על הנחת היסוד שחוויות אישיות יום-יומיות של כל בני האדם הן בעלות ערך וכי יש להבין על מורכבותן ועומקן. לפיכך, אנו חותרות לאפשר לחוויות ולקולות של אנשים צעירים העוסקים בזנות, להישמע. באופן מפורט יותר, שתי שאלות הנחו מחקר זה: (1) כיצד מסבירים גברים צעירים העוסקים בזנות את מעורבותם בתעשיית המין? (2) מהן החוויות שלהם כגברים צעירים העוסקים בזנות?

זנות גברים: הגדרה וטיפולוגיה

זנות גברים מוגדרת ככזו שמספקת "שירותי מין בתמורה לסוג מסוים של תשלום, כגון כסף, משקאות, סמים, מוצרי צריכה אחרים ואפילו מיטה ומחסה ללילה" (Green, 1992, p.5). הספרות אינה מתייחסת לסוג אחד של זנות אלא למספר תת-קבוצות של זנות גברית המובחנות על-פי מקום העבודה וסוג השירות המסופק. אלו כוללים: עובדים בכביש, נערים להשכרה, עובדי בארים, נערי טלפון, נערי ליווי, דוגמנים ומסאז'יסטים (Allen, 1980; Cates, 1989; Caulkins & Coombs, 1976; Estep, Waldorf & Marotta, 1992; Flowers, 2001; Morse et al., 1991; Morse, Simon, Balson & Osofsky, 1992a; Visano, 1991; Waldorf & Murphy, 1990).

בדומה למרבית המקצועות, גם בזנות קיים מבנה היררכי שבראשו, נערי טלפון העובדים, פעמים רבות, בסביבה בטוחה ובתחתיתו, העובדים בכביש. עבודה בכביש נחשבת למסוכנת ביותר ולפחות זוהרת מבין אופני הזנות (Browne & Minichiello, 1996). במונחים כלליים ביותר, שידול לזנות בכביש, פירושו עמידה בכביש או בפינת הרחוב והתקשרות ראשונית עם הלקוח במכונית באמצעות קשר עין. למרות שלכאורה הכל פתוח למשא ומתן, המין הנפוץ

ביותר הנמכר בכבישים הוא מציצה כאשר על-פי-רוב, הלקוח הוא זה שמבצע את המציצה למשדל (Gonsioreh, Bera & Letourneau, 1994).

מעורבות של גברים צעירים בזנות

בעשור האחרון, גבר העניין המחקרי בגורמים המקדימים לעיסוק בזנות והניב מאפיינים משותפים של גברים צעירים המעורבים בזנות וכן, דרכים נפוצות אל תעשיית המין. יחד עם זאת, מרבית המחקרים בנושא מבוססים על מדדים כמותיים תוך שזנחה הפרשנות ונקודות המבט האישי של הגברים הצעירים (Browne & Minichiello, 1996).

מספר בעיות מאפיינות את עובד הכביש ה"טיפוסי". שיעור גבוה מהגברים העוסקים בזנות באים ממשפחות הרוסות או בלתי מתפקדות. כתוצאה מכך, מרביתם מצאו עצמם ברחובות לאחר שברחו או הושלכו מבתיהם. במחקר של Allen (1980) לדוגמה, נמצא כי שני שלישי מהגברים שעסקו בזנות, ברחו מהבית עוד קודם לעיסוקם זה. מבין אלה שעזבו את הבית, מרביתם ציינו שהסיבה העיקרית לעזיבתם הייתה אלימות במשפחה יחד עם התעללות פיזית, רגשית ו/או מינית (Deisher, Robinson & Boyer, 1982; Flowers, 2001; Gonsioreh et al, 1994; Robinson & Davies, 1991; Visano, 1991). נמצא גם קשר בין חיים ברחובות לאחר הבריחה/ההשלכה מהבית לנשירה מוקדמת מביה"ס שהובילה לחסר במיומנויות לימודיות, חברתיות ותעסוקתיות בקרב גברים צעירים אלה (Flowers, 2001).

במאמץ נוסף לאפיין את עובדי הכביש ה"טיפוסיים", נבדקה במחקרים האוריינטציה המינית שלהם. הגדרת האוריינטציה המינית של גברים העוסקים בזנות על בסיס התנהגותם, היא בעייתית ועשויה להטעות שכן עיסוקם, מעצם הגדרתו, כולל קיום יחסים עם גברים. כך, הגדרה המבוססת על התנהגות, תתייג אותם כהומוסקסואלים גם אם הם עצמם לא יגדירו ולא יתפסו עצמם ככאלה. מחקרים כמותיים לגבי אוריינטציה מינית המבוססים על הגדרה עצמית של גברים העובדים בזנות מצביעים על כך שמרביתם לא זיהו עצמם כהומוסקסואלים. כך לדוגמה, במחקר של Morse and Simon (1994), מתוך 211 גברים שעסקו בזנות, כ-40% זיהו עצמם כביסקסואלים, בעוד שרק 20% תפסו עצמם כהומוסקסואלים.

המאפיין האחרון של גברים צעירים העוסקים בזנות הנו השימוש בחומרים. מבדיקת נתוני מחקרים עולה כי שימוש בחומרים רבים הנו נורמטיבי אצל גברים אלה. שימוש בחומרים בזמן העיסוק במין עצמו, גם הוא מתועד כשכיח (McNamara, 1994). רוב מוחלט מהגברים העוסקים בזנות (98.1%) בוחרים בחומרים מסוג אלכוהול, מריחואנה וקראק/קוקאין בנפרד או במשולב (Morse et al., 1992b). ממצאים מחקריים מצביעים על מתאם בין תחושות שליליות כלפי הומוסקסואליות לבין ה'סוטול' בעת העיסוק בזנות. כמו-כן, נמצא שהגדרה עצמית ביחס לאוריינטציה מינית קשורה גם לשה"כ השימוש בחומרים וגם לשימוש בחומרים בזמן העיסוק במין עצמו (Morse, Simon & Burchfiel, 1999). קיימת נטייה חזקה יותר לשימוש באלכוהול וסמים אצל גברים הטרוסקסואלים העוסקים בזנות, הן מבחינת תדירות השימוש, הן מבחינת כמות החומרים, הן באופן כללי והן בעת העיסוק במין עצמו, בהשוואה לגברים ביסקסואלים או הומוסקסואלים העוסקים בזנות (Morse et al., 1992b). מתאם חד וגבוה

נמצא בין שימוש בחומרים ועיסוק בזנות; עדיין לא ברור באם השימוש בחומרים הוא שדוחף גברים למכור מין או שפעילויות מיניות הקשורות לעיסוק בזנות, הן שדוחפות גברים צעירים לשימוש בחומרים.

קו מחקרי מקביל בחן את הדרכים השונות שמובילות צעירים לזנות. בדיקת הספרות מגלה שלוש דרכים כאלו שאינם בהכרח נפרדות זו את זו: (א) זנות כחלק אינטגרלי מהחיים; (ב) זנות כאמצעי להשגת מטרה נכספת; ו(ג) זנות כתוצאה של הפחדות ואיומים.

זנות כחלק אינטגרלי מהחיים. בקבוצה זו, העיסוק בזנות נתפס כאסטרטגיית הישרדות. מנגנון הישרדות זה לעתים קרובות מאומץ על ידי אנשים צעירים פגיעים, מנוכרים ומיואשים ה"חווים עצמם כבעלי ערך מועט ושלמעשה, אין להם עוד מה להפסיד" (Pitts, 1997, p. 150). עבור צעירים אלו מכירת יחסי מין היא חלק אינטגרלי מאורח החיים, אשר עשוי גם לכלול דרות רחוב, התמכרויות ופשיעה. הם דוחים ודחויים על ידי החברה הרחבה יותר, המייחסת לקיומם ערך ומשמעות מועטים. אי הסבירות הקיצונית שמצבם ישתפר הופכת את התמקדותם של צעירים אלו בסיפוק המאוויים והצרכים המיידיים שלהם להגיונית ופונקציונלית (Ayre & Barrett, 2000).

זנות כאמצעי להשגת מטרה נכספת. נתיב זה לזנות תואר על ידי Donovan (1991) כ"זוה של 'חובבן נלהב' אשר החל לעסוק בזנות על-מנת להשיג מטרות מוערכות במיוחד. מטרות אלו עשויות להיות חומריות או כספיות, בכלל זה, חתירה לצרכים בסיסיים כמזון וקורת גג. הן עשויות גם להיות חברתיות או רגשיות, כגון השגת דרגת חופש ועצמאות מסוימת. לעתים קרובות, חוויות מקדימות של התעללות, דחייה, עוינות או הזנחה בתוך משפחותיהם ובתוך החברה כבר ערערו את תחושת הערך והכבוד העצמי שלהם, כך שאובדנם נתפס כמחיר יחסית פעוט שיש לשלם (Bowen, 1997).

זנות כתוצאה של הפחדות ואיומים. קבוצה שלישית של אנשים צעירים נכפית לעסוק בזנות על-ידי אדם בעמדת כוח לגביהם. במקרים אחדים, זה עשוי להיות הורה או אדם אחר בעל סמכות הורית ביחס אליהם. לעתים קרובות יותר, יהיה זה סרסור שיצר קשר עם מתבגר פגיע תוך מצג שווא כמי שמציע לו חום, תשומת-לב, כבוד ותמיכה להם נזקק הצעיר באופן נואש ועם הזמן, נשען יותר ויותר על כוח כפייה, מלכודות, אלימות ואפילו כליאה כדי להבטיח ציות לדרישותיו (Swann, 1998).

מטרות המחקר

בספרות המקצועית כמעט שאין ביטוי להיסטוריות חיים ולחוויות עכשוויות של צעירים העוסקים בזנות. הספרות, על-פי רוב, מתעלמת מקולותיהם וחוויותיהם או שאלו משורטטים במונחים של סימפטומים או פתולוגיה. יתרה מכך, במרבית המחקרים, נאספו פחות נתוני עומק איכותיים והידע על מתבגרים ובוגרים צעירים העוסקים בזנות מבוסס בראש ובראשונה על סקרים או על אינדקסים של דיווח עצמי. במחקר הנוכחי, המטרה היא למקם גברים צעירים אלו במרכז. מטרת המחקר היא, לפיכך, לספק הזדמנות למתבגרים ובוגרים צעירים העוסקים בזנות, להשמיע קולם לספר סיפורם, לראשונה בישראל וכן לאפשר לקהילת העובדים הסוציאליים ללמוד מסיפורים אלו.

שיטה

ראשית, חשוב לציין הנחות מקדימות של החוקרות שייתכן וגרמו להטיות מסוימות במחקר. הטיות אלו נכחו בשלבי איסוף הנתונים, ניתוחם ופרשנות מחקר זה. שתי החוקרות הן עובדות סוציאליות בעלות עניין במדע המשפחה. נכנסנו לתחום מחקר זה באמונה שעיסוק בזנות רחוב אינו תולדה של בחירה חופשית מבין אפשרויות קריירה נרחבות; אלא שגברים המוכרים עצמם ברחובות עושים זאת בהיעדר אפשרויות אחרות (בין אם בתפיסתם ובין אם באופן ממשלי). הנחה מקדימה נוספת הייתה כי לאמונות ולחוויות אישיות, שמקורן בשנים המעצבות בהתפתחות, השפעה על הפרשנות והתגובות לחוויות עתידיות. זאת ועוד, אנו מאמינות שמצבור החוויות המשפחתיות והבין-אישיות הן המשפיעות במידה הרבה ביותר על הבחירות האישיות.

על-מנת לצמצם במידת האפשר שגיאות פרשנות, הנתונים נבחנו באופן נפרד על ידי כל אחת מהחוקרות ועוזר מחקר; אז השוו הפרשנויות. כאשר נמצאו הבדלים, חזרנו לתמלילי הראיונות ודנו ביחד במצב(ים) ואז נעשתה הערכה מחדש של הניתוח עד להשגת הסכמה.

אוכלוסיית המחקר והמשתתפים

אוכלוסיית הגברים הצעירים העוסקים בזנות כוללת את אלו שברחו מהבית – מתחת לגיל 18, כמו-גם גברים צעירים בין הגילאים 18-21 העוסקים בזנות אולם אינם תואמים להגדרה הפורמלית של בורחים מהבית (Weisberg, 1987). קבוצות אלו של מתבגרים ובוגרים צעירים המשמשים בתעשיית המין וחייהם סובבים סביב הפעילויות בכביש, הם אוכלוסיית המחקר.

שמונה גברים העוסקים בזנות ברחובות תל-אביב השתתפו במחקר. הקווים המנחים לדגימה על פי Patton (1990) קובעים שהשיקול המכריע והכוח העומד בבסיס בחירה מגמתית של משתתפים הם שהמדגם יהיה עשיר במידע. בחירתם של מקרים עשירים במידע הושגה על ידי "דגימת קריטריון [בה] החוקרים בוחרים מקרים שעומדים בקריטריון מסוים" (Patton, 1990, p. 183). הקריטריון למחקר זה התבסס על גיל המשתתפים. לפיכך, במחקר זה השתתפו גברים צעירים, מתחת לגיל 21, שעסקו באופן פעיל בזנות, ברחובות תל-אביב. נספח א' מספק סקירה ביוגרפית קצרה של המשתתפים. כל השמות בדויים.

הליך הגיוס למחקר

הליך הגיוס היה קשה וממושך, שכן הצעירים העוסקים בזנות היו חשדנים כלפי ספקי שירותים חברתיים. לפיכך, יצירת המגע עם המשתתפים נעשה על-ידי עובדי נוער אך ורק לאחר 16 חודשים בהם ביקרו באתרי הזנות ויצרו קשרים בלתי פורמליים עם צעירים העוסקים בזנות. עובדים אלו שימשו שומרי הסף לאוכלוסיית המחקר ובשלושה מהמקרים גם היו אלה שראיינו את המשתתפים (שאר חמשת המשתתפים רואיינו על ידי דר' דוידסון-ערד). עובדי הנוער נשארו נגישים עבור המשתתפים לאחר שהושלמו הראיונות ופרויקט המחקר.

כלי לאיסוף נתונים: ראיון סיפור חיים

במטרה לאסוף מידע, נעשה שימוש בסיפורי חיים כמתודת ראיון מתוך ההבנה כי "ראיון אודות סיפור חיים הוא שיטת מחקר איכותנית לאיסוף אינפורמציה על התמצית הסובייקטיבית של חיי האדם" (Atkinson, 2001, ע' 123).

ראיון סיפור החיים נחשב כשימושי כיוון ש"אנשים מטבעם מנהלים סיפורי חיים ומספרים סיפורים על חיים אלו" (Clandinin & Connelly, 1994, ע' 419). סיפור חיים הוא הסיפור שאדם בוחר לספר על חייו/חייה, מה שאדם זוכר מהם ומה שהוא או היא רוצים שאחרים יידעו עליהם (Ben-Ari, 1995). המטרה העיקרית של ראיון סיפור חיים היא לעודד את הפעילות הנרטיבית של המשתתפים, אשר מועדפת תמיד על פני שאלות שנקבעו מראש במדריך הראיון. השאלות הבאות, שהיוו את מדריך הראיון, שימשו אך ורק כנקודות התחלה. הראיון כלל שאלות אודות הביוגרפיה של המרואייין תוך הדגשת שנות הילדות (לדוגמה: מהו זיכרון הילדות החזק ביותר עבורך?), טרום ההתבגרות (לדוגמה: כיצד היית מאפיין את יחסך עם בני גילך בתקופת ביה"ס היסודי?) וההתבגרות (לדוגמה: מה היה אופי היחסים שלך עם הוררך בתקופת חטיבת הביניים ובי"ס התיכון?). כמו כן ניתנה התייחסות להתנסויות עכשוויות של המשתתפים תוך דגש על העיסוק בזנות. השאלות כללו, למשל: האם אתה יכול לתאר יום רגיל בחייך? מהם היחסים בינך לבין נערים אחרים העוסקים בזנות? כיצד תאפיין את הלקוחות? שאלות נשאלו לגבי אירועים שהובילו את המשתתפים לזנות: מתי התחלת לעסוק בזנות? כיצד זה התרחש? מה יכול היה למנוע ממך להפוך לזונה? כמו גם הדרכים שיכולות להוציא אותו מהזנות: מה יכול לגרום לך להפסיק לעסוק בזנות?

ניתוח הנתונים: ניתוח תמתי

לאחר איסוף הנרטיבים, התחלנו במשימת הניתוח. Glesne & Peshkin (1992) משרטטות מספר צעדים בהליך ניתוח תמתי במחקר איכותני. הניתוח החל בקריאה וקריאה נוספת של התעתיק, הדגשת מילים, פסוקיות ומשפטים שנראו כבעלי משמעות תמטית (Patton, 1990). בנקודה זו נרשמו הערות (קטגוריות) בשולי הטקסט ללא התייחסות לקשרים בין הסיפורים. למשל, בתעתיק של תום, הוא אמר:

אמא... עזבה את הבית בגיל 6, היא עזבה את הבית... היא אמרה שאני אבוא לבקר אותה... היא אמרה שהיא תבוא לבקר אותי ולא באה.

בשוליים, בצד אמירה זו רשמנו הערה "נטישה על ידי האם". ארגון מוקדם זה תרם לפיתוח המאוחר יותר של תמות ותת-תמות. כשעבדנו על כל אחד מהסיפורים התחלנו לפתח סכמות קידוד שסייעו לזהות חלקים הקשורים אחד לשני ולנושא ספציפי. "בתהליך השיום והמיקום... מתקדם איסוף קטעי הנתונים... נוצרות חלוקות ותת-חלוקות של הקטגוריות" (Glesne & Peshkin, 1992, ע' 13). נמצאו קשרי משמעות ברורים בין הסיפורים, שאפשרו ל"פיסות מידע שיש ביניהן זיקה [להיות מורכבים] יחד לנתונים מורכבים" (ע' 133). למשל, בהקשר האמירה הנזכרת לעיל של תום, ביחס לקשר עם האם, דן תיאור את יחסיו עם אימו:

אמא שלי היא אישה עצבנית, לא יכול לדבר איתה. אני לא מעניין אותה, לא עניין אותה אם הלכתי בבוקר עם אוכל לביה"ס, אם עשיתי או לא עשיתי שיעורים, לא עניין אותה, כלום לא עניין אותה... מאמא שלי אין התייחסות.

שני קטעים אלו של תום ודן נתפסו כפיסות מידע שיש ביניהן זיקה כשבסיסן חומרת היחסים בין המשתתפים ואימותיהן. לאחר אינספור קריאות בסיפורים, הדגשת אלמנטים משמעותיים, קידוד וסיווג לקטגוריות של פיסות מידע אלו, בחנו את אוסף תת-התמות שהתקבל כדי לקבוע כיצד הן משתלבות באופן לוגי זו עם זו לידי תמות. בסה"כ, הצלחנו לבודד ארבע תמות ו-13 תת-תמות.

שיקולים אתיים: אוריינטציה של העצמה

מחקר זה נערך באוריינטציה של העצמה. אוריינטציה של העצמה דורשת מהחוקרים ומהליך המחקר לקדם את רווחת המשתתף ואת גישתו להון הכלכלי והחברתי (Thompson, 1992). לשם מטרה זו, ראשית, סיפקנו למשתתפים פוטנציאלים אינפורמציה מלאה לגבי מטרות המחקר, ההליכים והתוצאות, כך שתתאפשר בחירה לחלוטין מודעת לגבי השתתפותם. לאחר שהסכימו להשתתף, הבטחנו טיפול מכבד לאורך כל הליך המחקר באמצעות בקרה על סיטואצית הראיון ותוכנו כמו-גם מתן הזכות הבסיסית להגדרה עצמית (Butler, 2000) Massat & Lundy, 1997; Thompson, 1992). זאת ועוד, מחקר זה לווה על-ידי תכנית התערבות של עובדי הנוער שמטרתם הייתה לקדם את רווחת הגברים הצעירים שעוסקים בזנות. לבסוף, אוריינטציית העצמה שהנחתה אותנו דורשת מהחוקרים לאפשר לקולם של המשתתפים להישמע לאורך הליך המחקר ובתוצאותיו (Morrow & Richards, 1996). תשומת לב מיוחדת הוקדשה לכך שכל המשתתפים ייוצגו וקולם יישמע בפרק התוצאות.

ממצאים

כל אחד מהגברים הצעירים שרואיין למחקר זה הציג אישיות ופרופיל מצבי ייחודיים; עם זאת, בבחינת הסיפורים בנפרד ואז ביחד, נחשפו נושאים ותת-נושאים משותפים. ארבעה נושאים מרכזיים נחשפו: (א) כל החיים מובילים לזנות; (ב) תחילת העיסוק בזנות, ההתמקצעות וההשלכות מהמשך העיסוק בזנות; (ג) ההקשר של הזנות ו(ד) סיוע: מי סייע? מי לא סייע? וכיצד היה צריך לתת סיוע?

כבר מן הרגע בו התחלנו בכתובת התוצאות, השקענו מאמץ בכתובה תמציתית אשר תצליח גם לשמר את העושר והעוצמה בחוויותיהם של צעירים אלה. לפיכך, בחרנו להעשיר את תיאורי הממצאים בהדגשת משתתף אחד לאורך כל פרק התוצאות (ד), ולאחר מכן לצטט מכל המשתתפים. העדפה זו אפשרה לנו להציג תמונה מלאה יותר על סיפור חייו של אחד המשתתפים, תמונה המאפשרת לקורא להעמיק יותר בעברו של דן ובחוויותיו העכשוויות; שתי תוצאות אלו תואמות את מטרת המחקר ואת גישת ההעצמה שהנחתה מחקר זה.

כל החיים מובילים לזנות

שאלת המחקר הראשונה נועדה לחשוף את האופנים השונים בהם מסבירים גברים צעירים העוסקים בזנות את עיסוקם זה. דיווחי המשתתפים ציירו הליך מורכב ומצטבר, שהחל בגיל צעיר, עליו לא הייתה להם שליטה או השפעה. מנקודת מבטם של המשתתפים, נסיבות חייהם קבעו את עיסוקם בזנות זמן רב טרם שפגשו את לקוחם הראשון. אני חושב שזה בגלל כל התהליך של החיים שלי. יעני, אם החיים שלי לא היו כאלו לא הייתי מגיע לזה... אני חושב שאם היו לי חיים אחרים הייתי בהרבה יותר בסדר, כאילו יכולתי להגיע למקומות אחרים (ד). אם הייתה לי אמא נורמלית... ילדות נורמלית... אז לא הייתי מסתובב ברחובות (אלכס).

התמה הנוכחית מתארת הליך של חיים שלמים, שהסלים והרחיק גברים צעירים אלו יותר ויותר מהנורמות החברתיות אל עבר הזנות. הליך זה מבוסס על (א) מאפיינים של בתי המשתתפים והוריהם; (ב) מאפייני העצמי; (ג) חומרת יחסי הורה-ילד; ו(ד) תפיסת העבודה בכביש כאפשרות היחידה עבורם. המשתתפים זיהו גורמים אחרונים, כמעין הקש ששבר את גב הגמל, שהכריעו את תחילת העיסוק בזנות, אבל ערכו אבחנה ברורה בין שני התהליכים הללו, אבחנה זו הובילה לתיאור תחילת העיסוק בזנות רק בתמה הבאה.

מאפיינים של בתי המשתתפים והוריהם

תת-הנושא הנוכחי של מאפייני בתי המשתתפים והוריהם חושף את בתייהם כסביבה כאוטית. המשתתפים תיארו את המערכות המשפחתיות שלהם בעת גדילתם ככאוטיות, מפוזרות וחסרות גבולות. מאפייני משפחות אלו לא השתנו כמעט לאורך כל חייהם.

אצלי בבית אין התייחסות, אף פעם לא הייתה התייחסות, אז אני עושה מה שבראש שלי, אני ראיתי שאני יכול לחיות איך שבא לי, אני רוצה להישאר עד שתיים בבוקר בחוץ – אז אני נשאר עד שתיים בחוץ... (ד).

רבים דווחו על הורים אלכוהוליסטים או מכורים לסמים: "אמי הביולוגית הייתה אלכוהוליסטית... היא נהגה לזרוק אותי במקומות שונים, גם ברחובות... לכן המשטרה הכירה אותי מאז שהייתי תינוק בן מספר חודשים" (אלכס). שימוש ההורים בסמים או באלכוהול היה קשור גם לפעילות פלילית, כתוצאה מכך, מספר משתתפים דיווחו על היעדרויות תכופות של האב לפרקי זמן ארוכים, בשל שנות מאסר שריצה.

אבא מכר סמים, הוא מכר בתוך הבית וכל הזמן בגלל זה היו נרקומנים בבית והמשטרה היתה באה לפה... (דן). כשאני נולדתי אבא כבר היה בכלא על סמים... סחר בסמים (דניאל).

משפחות שהיה בהן שימוש בסמים אופיינו באופן מכריע גם באלימות במשפחה. בתמליל הראיונות, דווח לעתים קרובות על אלימות בינאישית: אחד המשתתפים דיווח שצפה באביו: "מכסח לאמא את הצורה... הוא פגע בה כל הזמן... אני זוכר שישנתי והתעוררתי באמצע הלילה כשראיתי את אבי מכה את אמיי" (דן). משתתף אחר דיווח: "אמא הוכתה על ידי אבא ולכן עזבה, היא לא יכולה הייתה לסבול זאת עוד" (תום). לעתים קרובות, צעירים אלה עצמם היו קורבנות לסוגי התעללות שונים (פיזית ורגשית), לא דווח על התעללות מינית בתוך המשפחה, אולם חלק מהמשתתפים חוו התעללות או תקיפה מינית מצד אדם מבוגר מחוץ למסגרת המשפחתית (יוסף, תום, עלי, דן).

הוא [חבר של אימא] תמיד היה לי קשה לדבר איתו כי הוא היה מלכלך על אבא... הוא תמיד אמר אתה תצא כמו אבא שלך – נרקומן, הוא תמיד הרגיו אותי (דן). הייתי מקבל מכות מאבא שלי הרבה... אבא שלי היה מרביץ לי בצינורות מכות חזקות... היו בבית עונשים ומכות, הוא היה איש אלים (תום). יש אלימות בבית, כולם מרביצים לכולם: אבא, אמא, אח... מי שתופס את המקל מכה... קיבלתי מכות עד השמים. יש סימנים על הגוף שלי ממסמרים שהיו בקיר... היה לי שיער ארוך, היו תופסים אותי בשיער ומשליכים לתוך הקיר (עלי).

מאפייני העצמי

תת-הנושא השני, שמתאר את המסלול שנמשך לאורך כל החיים אל עבר הזנות, הוא התיאור העצמי של המשתתפים כתוקפנים, עוברי חוק עם נטייה להתנהגות של הרס עצמי (כגון, שימוש בחומרים וניסיונות אובדניים). המשתתפים גם תיארו את האוריינטציה המינית שלהם כמאפיין חשוב של עצמם.

בגיל שלוש-ארבע הייתי מלא מרץ, הייתי תופס ילדים, נושך אותם, נותן להם מכות... בגיל 13 הייתי גונב תיקים בים... כל יום הייתי עושה בערך 2000 שקל... התחלתי לעשות שטויות, ללכת לילדים לתת להם מכות ולקחת להם את הכסף... שהייתי בן 16 נכנסתי לאיזה בית, מצאתי פנקס שקים, מילאתי אותו, הלכתי לבנק... עשיתי 25,000 שקל בצ'קים... היה לי בלגאן עם המשטרה... שמו לי קצינת מבחן... פעם בגיל 13 ופעם נוספת בגיל 15 (דן).

המשתתפים לעתים קרובות תיארו עצמם, מגיל צעיר, כמעורים בהתנהגות עבריינית שהסלימה ככל שהתבגרו. ההתנהגות העבריינית כללה תקיפות וגניבות שהובילו למעורבות המשטרה, בתי-משפט ושירותי רווחה בחייהם של צעירים אלה.

כשהייתי בן 16 לקחתי שרשרת ביד והוא [חבר של האם] שכב, נתתי לו עם השרשרת בראש, היה דם בכל הראש שלו, אני ראיתי כבר את העצם בראש שלו ואני לא מפסיק... (דן). בלילה הייתי עובד בגנבות, אני ועוד חמישה חברה (עלי).

תיאור נוסף של התנהגות עבריינית, גם אם לא הוגדרה כך על ידי המשתתפים, הייתה קשורה לתקיפה מינית של בנות צעירות. תקיפות אלה התרחשו כבר בגילאים צעירים (פחות מ-10) ומלבד במקרה של משתתף אחד (דניאל), לא דווחו למשטרה.

אני זוכר שזה היה כשהייתי בגן, היתה לי שכנה שהייתה בכיתה א' או ב'... הייתי לוקח אותה מתחת לבנין והייתי מזיין אותה שם... נראה לי שהייתי רק שוכב עליה, לא ממש מזיין אותה (דן). כשהייתי בן 8 או 9... הייתי הולך לאיזה ילדה אחת, הייתי נוסע אליה כי סבתא שלי גרה שם... אני לא יודע אם גמרתי אבל אני זוכר שהכנסתי לה את איבר המין (תום).

פעולות אלה לא נתפסו כתוקפניות או עברייניות; להפך, הם תיארו אותן בתחושת גאווה ונורמליות, ראייה להיותם הטרוסקסואלים או בי-סקסואלים, שכן מרבית המשתתפים אפיינו את האוריינטציה המינית שלהם כמכוננת הן לגברים והן לנשים (דן, תום, אלכס, דניאל), שני משתתפים תיארו עצמם כהומוסקסואלים (עלי ומחמד) והאחרים (ג'ורג'יו, יוסף) תופסים עצמם כהטרוסקסואלים.

אני מגדיר את עצמי כדו-מיני... דו מיני זה אחד ששוכב גם עם בנים וגם עם בנות... ונהנה משני הדברים (דניאל). מגיל 14 אני יודע... [קודם] לא ידעתי אם אני הומו. אחר כך יצאתי למסיבות... למקומות של הומואים, ראיתי אנשים ואהבתי את זה (מחמד). ברור לי שאני לא הומו, אבל טוב שניסיתי, צריך לנסות כל מיני דברים בחיים... אני לא כל כך נהנה מזה... התנסות (ג'ורג'יו). מאפיין משותף נוסף שייחסו לעצמם היה נטייה להתנהגות של הרס עצמי כולל שימוש בחומרים, סמים ואלכוהול וניסיונות אובדניים. כל המשתתפים, מלבד אלכס, השתמשו בסמים ובאלכוהול כניסיון להימלט מחיי היום-יום, לשכוח ולהתגבר על קשיי היום-יום. השימוש בסמים ובאלכוהול החל הרבה לפני מעורבותם בתעשיית המין. עם זאת, תדירות וכמות הסמים גברו לאחר שהחלו לעסוק בזנות.

תמיד אהבתי לשתות, כבר שהייתי בן 7 או 8, הייתי הולך לחתונות ומיד מתחיל לשתות... בכיתה ו' הייתי יושב כל היום בשירותים מעשן גראס... לקראת התיכון התחלתי לקחת סמים... הרבה סמים, רק תני לי להתמסטל כל היום, ככה הכי טוב לי... ככה אני לא חושב, לא צריך להתמודד עם כלום (דן). בגיל 10 התחלתי לעשן גראס... היום אני מעשן, אני התרגלתי לזה (תום). אני לוקח המון סמים בשביל לברוח מהמציאות הזאת, לשכוח מזה [מהזנות] (ג'ורג'יו). מספר משתתפים סיפרו על ניסיונות אובדניים, שהתרחשו באמצע גיל ההתבגרות. במקרה אחד (ג'ורג'יו), התנהגות זו הובילה לאשפוז הראשון בבית פסיכיאטרי, אצל האחרים, לא נדרשה התערבות רפואית לאחר ניסיונות האובדן. מרבית המשתתפים דיווחו על יותר מניסיון אחד לשים קץ לחייהם, כולם התרחשו במקומות ציבוריים.

היו לי ניסיונות התאבדות... קפצתי לכביש... במקרה אחר חטפתי סכין וחתכתי את עצמי. הגעתי לחוף הים. אנשים ראו אותי שם. היה לי חתך ממש גדול. זרם לי דם ואני עמדתי ולא עשיתי כלום... החובשים מהחוף הים לקחו אותי לבית (ג'ורג'יו). היו לי תיקים במשטרה והמצב היה כזה חרא שלא היה לי בא לחיות בכלל, היה באסה כזה לאללה... בגיל 16 וחצי ניסיתי להתאבד אבל לא היו לי ביצים... הלכתי לים ונתליתי מסוכת המציל, אבל ירדתי... (דן). למרות שהמשתתפים תיארו התנהגויות אלו כניסיונות אובדניים, נכון יותר להתייחס אליהן כהתנהגויות של פגיעה עצמית שכן נראה שהמשתתפים לא ביקשו למות אלא השתמשו בצורת התנהגות זו כאמצעי לקרוא לעזרה.

חומרת יחסי הורה-ילד

אנשים בחוץ יותר אוהבים אותי ממה שאנשים בבית, יותר דואגים לי ממה שאנשים בבית...
אנשים בחוץ מתנהגים אלי יותר יפה... בתור ילד הייתי מתבייש בזה, הייתי רואה משפחות
ומקנא, לא היה מעניין אותי צעצועים חדשים, תן לי משפחה... הייתי מקנא בילדים שיש להם
משפחה שחיים בסבבה ובכיף, שנעים להם ביחד... הייתי מתבאס מלראות את זה (דן).
תת הנושא השלישי שנמצא במחקר, קשור לחומרת היחסים הורה-ילד. מרבית המשתתפים דיווחו על
חסר בקשר קרוב עם הוריהם או דמויות הוריות; מרביתם חשו זנוחים על ידי דמויות מפתח בנקודות קריטיות
של התפתחותם.

היה לי אבא צוללן, היה לי אבא שכל הזמן רדום, לא מעניין אותו כלום, כל הזמן היה נכנס
לחדר לעשן [סמים]... לא הייתי קרוב אליו, לא ידעתי מי זה אבא שלי... עם אמא יש לי נתק.
מגיל 11 יש לי נתק איתה. אני חי בבית, היא אימא שלי, אבל אין בינינו כלום... זה לא בקטע של
שנאה, לא זה לא שנאה, אנחנו פשוט לא מתחברים, אין בינינו כלום (דן). אבא שלי הוא אדם רע,
אני לא יודע איך להגיד את זה אחרת... הוא רע, הוא אוהב את אחי הגדול, לא אוהב אותי, איתי
אין לו שום דבר (מחמד).

כאשר דן נשאל על יחסיו עם אמו בזמנים בהם הוא חי בבית הוריו, הדיווח שלו מדגים היעדר קשר רגשי. אין
זה שונה מהאופן בו מרבית הגברים הצעירים הללו דיווחו על מערכות היחסים עם דמויות הוריות. היעדר קשר
רגשי לעתים קרובות היה קשור לחוסר תקשורת.

עם אמא לא היתה לי שפה משותפת, גם אם אבא לא... פשוט הרגשתי שאי אפשר לדבר איתם
(אלכס). עם אנשים בחוץ יש לי זרימה בתקשורת, עם אמא שלי לא... בבית לא הייתה זרימה
בתקשורת (דן). אמא שלי אמרה שתבוא לבקר אבל היא לא באה... היא הבטיחה לי כל החיים
[מאז] שהיא עזבה כשהייתי בן 6... שאני אבוא לגור אצלה כשהיה לה בית... היא לקחה אותי
וזרקה אותי, לקחה את אחי וזרקה אותו (תום). כשהייתי בן 12 אמא שלחה אותי לאבא, זה היה
קשה... אחר כך אני ואבא באנו לישראל ואמא נשארה שם [בריה"מ] (ג'ורג'יו). אין לי קשר עם
אף אחד מהמשפחה היום... אף, אף אחד, כשאני מצלצל בטלפון, אמא מנתקת, זה כואב לי... לא
רוצים אותי בבית (מחמד).

עבור חלקם, נטישה התרחשה לא רק באופן סמלי – כאשר המשתתפים חשו מבודדים ללא משפחות – אלא
בפועל, כתוצאה ממוות בשל מנת יתר או מחלה שהייתה קשורה לשימוש באלכוהול (כמו במקרה של דן), גירושין
(כמו במקרה של דניאל ובמקרה של ג'ורג'יו), הורים שעזבו (כמו שקרה לתום ולאלכס) או הורים שדחו את בנם
המתבגר (כמו במקרים של יוסף, עלי ומחמד).

העבודה בכביש כאפשרות יחידה

נטישת הורים בד בבד עם אלימות במשפחה ושימוש בסמים/אלכוהול הובילה לכך שהמשתתפים עזבו את
משפחות המוצא שלהם, בין אם מתוך בחירה ובין אם בצו בימ"ש וסודרו במערכות טיפוליות שונות. חוויית
דומות, של בדידות והיעדר קשר עם ההורים, שתוארו במהלך החיים בבית המשפחה, נמשכו גם במערכות
הטיפול המוסדיות. המשתתפים תיארו חוויות ניכור, בדידות וחוסר אכפתיות בעת שהותם במוסדות הטיפוליים.
רבים עברו ממערכת אחת למשניה, כשאלו, לעתים נדירות, סיפקו תחושת יציבות או לכידות בחיי צעירים אלה.
אחד המשתתפים (תום) למשל, ציין שהיה בשש מערכות טיפוליות שונות עד גיל 16 ונפלט מכולן.

פנימייה לא מוכנים לסדר לי... [לכן] כאן, הרחוב, זו האופציה היחידה שלי, אצל ההורים שלי ואצל סבתא אני לא יכול לחיות (תום). ככה התרגלתי לחיות ברחוב, אני כבר רגיל, רבע מהחיים שלי עברתי ממקום למקום... כל החיים שלי עברתי מפה לשם (אלכס).

תיאורי המשתתפים את בית ההורים הוביל אותם להבנה כי אין ביכולתם להמשיך לחיות בתוכו ואף לא להמשיך ולחיות במוסדות טיפוליים בשל תחושת הניכור שלהם, קשייהם לקבל על עצמם את גבולות המסגרת ולציית לכלליה והתמכרותם לסמים ולאכזריות. תיאור מציאותי זה לא הותיר למשתתפים ברירה מלבד לחיות ברחובות ולטפל בעצמם.

אני עם המשפחה גמרתי, אמרתי, כוס אמו, אין לי משפחה, אין לי כלום... אני צריך לחיות עכשיו מחדש... מצאתי איזה אוטו ישן והייתי ישן באוטו הזה בלילות (ד).

בזמן שמחקר זה נערך, לא כל משתתפי המחקר חיו ברחובות. חלקם הגיעו לאזורי הזנות מבתי ההורים ואחרים הגיעו וחזרו למוסדות הטיפוליים בתום ליל העבודה, חלקם הגיעו מידי לילה ואחרים עבדו רק בסופי שבוע. עם זאת, כל המשתתפים היו מחוסרי דיור לפרקי זמן ממושכים במהלך השנתיים האחרונות. יתרה מכך, אלה שלאחרונה חיו בבית או במוסד טיפולי תפסו עצמם כדיירים זמניים במקומות אלו, דיירים שיכולים להיות מושלכים החוצה בכל עת. לפיכך, לכל המשתתפים, ללא קשר למקום המגורים הנוכחי שלהם, הייתה מנטליות של הישרדות – אדם "חייב לדאוג לצרכים של עצמו" (ד).

תחילת העיסוק בזנות, ההתמקצעות וההשלכות מהמשך העיסוק בזנות

התמה השנייה התייחסה באופן ישיר יותר למעורבות המשתתפים בזנות וכללה שלושה תתי-נושאים: תחילת העיסוק בזנות, תהליך ההתמקצעות תוך כדי העיסוק בזנות וההשלכות מהמשך המעורבות בתעשיית המין.

תחילת העיסוק בזנות

בצד סיפורי החיים של המשתתפים, שנתפסו כתהליך הידרדרות שהרחיק צעירים אלו מנורמות חברתיות אל עבר הזנות, המשתתפים זיהו קבוצת גורמים קונקרטיים שהפכו את הזנות לאפשרות היחידה עבורם. גורמים אלו כוללים: מעורבות אדם שנתן חסות (ספונסר), צורך דחוף בכסף (בין אם למזון ומחסה ובין אם לסמים ולאכזריות); נקודת ראייה על-פיה הזנות היא אפשרות מקובלת; והשפעה הרסנית של התעללות מינית בגיל צעיר. מעורבות אדם שנתן חסות (ספונסר). מספר משתתפים התחילו את המעורבות הפעילה שלהם בזנות באמצעות יחסים עם אדם שנתן להם חסות ותפסו את עיסוקם בזנות כתוצאה של יחסים אלו; אחרים לא ראו קשר בין היחסים שלהם עם אדם כזה לבין העיסוק בזנות. בין אם קשרו זאת ובין אם לאו, תיאורי המשתתפים לגבי יחסיהם עם אדם הנותן חסות תואמים להגדרה של זנות גברית, שכן הם היו מבוססים על פעילות מינית בתמורה לתשלום כספי, סמים ו/או סידרי מגורים.

ספונסר זה אבא... הוא נותן כסף, אולי, לפעמים, דירה וסמים [בחזרה] צריך לתת לו זין... בנאדם אחרון שהיה לי כספונסר היה כל השבוע בעבודה שלו בעיר שלו, הוא לא היה גר בתל אביב, והייתה לו דירה בתל אביב... אני גרתי בדירה, הוא היה בא לדירה לחמישי, שישי, שבת... הוא סידר לי דירה ואני הייתי צריך להיות איתו בסוף השבוע (תום).

על בסיס המשמעות הנוצרית של המונח, מילון אוקספורד לשפה האנגלית (1989) מגדיר 'ספונסר', כסנדק, הלוקח על עצמו מחויבות ביחס לאדם אחר, כלפיו מתחייב או נשבע אמונים באופן רשמי. השימוש במילה 'ספונסר' על-ידי

המשתתפים הייתה רחוקה מאד משורשיה הנוצריים. יחד עם זאת, המטפורה של האב או של סנדק – אדם הבוחר לחייב עצמו לגבר הצעיר ולטפל בו – חזרה על עצמה באופן אירוני שוב ושוב בטקסטים.

הייתי בן 13... הוא היה בן 25... נהייתי איתו, עשינו הרבה דברים ביחד, דברים שאהבתי וקיבלתי הרבה... כן, הוא נתן לי כסף, הוא היה יותר מאבא... הוא אהב אותי יותר משהוא אהב את עצמו (דניאל).

למרות שה'ספונסר' לעתים קרובות נתפס כדמות בוגרת דואגת וחשובה בחיי המשתתפים, היה ברור מסיפוריהם שגברים אלה, לעתים קרובות, פעלו כסרסורים. תיאורו של תום אודות יחסיו עם ה'ספונסר' מדגימים תופעה זו. היינו בקשר ואז הוא הציע לי... אני אביא לקוחות והם ישלמו לך כסף... [בסוף] אני נתתי לו את הכסף שקיבלתי... יש אנשים מבוגרים שאוהבים בחורים בגיל שלי [16]... בחורים שיש להם גוף קטן.

יחסי מין עם לקוחות בבית ה'ספונסר' עולים פי ארבע מאותם יחסים כשהם מבוצעים בכביש. יחד עם זאת, המשתתפים לא הדגישו רק את הרווחים מיחסייהם עם נותני החסות אלא גם הכירו במגבלות הסידור הזה. אני לא אוהב את זה, לא אוהב להיות חייב לאף אחד. אני אוהב שיש לי את המקום שלי, שאף אחד לא יכול להגיד לי פתאום לעזוב, לצאת מהדירה... (תום). הוא [ספונסר] בן 35, זקן... אני לא רוצה, הוא זקן כזה (מחמד).

לאחר שה'ספונסר' הוביל את המתבגר הצעיר לתחילת העיסוק בזנות ואף אפשר עיסוק זה, לאחר העזיבה או ההשלכה מבית ה'ספונסר', העיסוק בזנות רחוב, מכירת הגוף בתמורה לכסף או לטובין אחרים, היא כבר חוויה מוכרת.

חוסר יכולת לספק צרכים בסיסיים. בצד קיומו של אדם מבוגר שהיה מוכן לספק מזון ומחסה וסלל להם את הדרך לזנות רחוב – תחילת העיסוק בזנות היה גם תוצאה של קשייהם של המשתתפים לספק צרכיהם הבסיסיים. המשתתפים התחילו לעסוק בזנות בעתות בהן חיו ברחובות וזקקו להכנסה יומית כדי לשרוד: לשכירת חדר במלון ולרכישת מזון וביגוד. עם זאת, הצורך הדוחק של המשתתפים בכסף לא תואר כמוגבל לתקופה בה היו מחוסרי דיוור ואף בלט יותר בתקופות בהן התגוררו בבית ההורים או במוסדות הטיפוליים, שכן הכסף היה נחוץ לקניית סמים או אלכוהול, צורך שכפה על צעירים אלו את המשך העיסוק בזנות.

המשתתפים תיארו היעדר אפשרות להשתכר למחייתם בדרך נורמטיבית יותר. מסיפוריהם מצטייר בהירות הקושי המיוחד לצעירים, בגיל בו היו המשתתפים בעת עזיבת הבית והמוסדות הטיפוליים (14-16), למצוא עבודה שאיננה עיסוק בזנות.

ברחתי משם [הוסטל]... לא מצאתי עבודה והייתי צריך כסף לאכול ולשתיה (אלכס). אני רוצה עבודה... לא לעבוד בזנות, לא לעבוד כאן בגן בכלל... אם תהיה לי עבודה אוכל להשכיר בית ולא לישון באכסניה... באכסניה אני משלם כל יום 120 ש"ח... קשה, קשה לעבוד פה, לפעמים אני פה עד ארבע, חמש, שש בבוקר, שבעה ימים בשבוע... אם אני לא עובד אין לי ממה לשלם [לאכסניה]. אני לא רוצה לעבוד פה, זה מקום מגעיל... ניסיתי למצוא עבודה רגילה, הלכתי ללשכת עבודה אבל אין להם (מחמד).

נקודת ראייה על-פיה הזנות היא אפשרות מקובלת. גורם נוסף שדחף את המשתתפים לעיסוק בזנות, נבע מהשקפת העולם שלהם לגבי עיסוק זה. המשתתפים תיארו באריכות את הקשיים והסבל – הפיזי והנפשי – הקשורים בעיסוק בזנות. יחד עם זאת, הם תופסים את עיסוקם כחלופה הפחות דה-הומינית בטווח האפשרויות המוגבל שלהם. יש דרכים אחרות – אפשר לגנוב... אבל אני מעדיף שלא. רק עכשיו גמרת עם המשפט, לא רוצה להתחיל שוב עם השטויות (תום). יש דברים יותר גרועים מאשר לעבוד בגן... יותר נמוך מהגן זה לגנוב ולשדוד מזקנים... זה הרבה יותר נמוך (יוסף).

בטווח האפשרויות המוגבלות שלהם, המשתתפים העדיפו למכור את גופם על-פני העמקת מעורבותם הפלילית. החלטה זו התבססה בחלקה על פחד מהמערכת המשפטית אך המשתתפים מנו גם שיקולים מוסריים בתהליך קבלת ההחלטה.

לסיכום, המשתתפים לא תפסו את זנות הרחוב כאפשרות מועדפת ואף לא כפעילות רווחית. הם עסקו בזנות, במידה רבה, כאמצעי קיומי, כאופן היחיד לפרנס עצמם, לעתים קרובות לאחר התנסות בקשר של זנות עם גברים הומוסקסואלים מבוגרים מהם, קשר שהפך לגביהם את הזנות לאפשרות מקובלת ואף מועדפת על פעילות פלילית הפוגעת באחרים, החלו לעסוק בזנות רחוב.

השפעה הרסנית של התעללות מינית בגיל צעיר. יוסף ציין סיבה נוספת לעיסוקו בזנות כאשר הצביע על קשר ברור וחזק בין התעללות מינית למעורבות בתעשיית המין. משתתפים אחרים שחוו התעללות או תקיפה מינית (עלי, תום ודן) לא קשרו באופן מודע בין שתי התופעות.

יוסף תופס את עיסוקו בזנות כנקודת מפלט לתגובותיו הרגשיות להתעללות, נקודת מפלט שמאפשרת לו לשמר תחושות חזקות אלו בתוך גבולות ברורים: "כאשר אני עוזב כאן ויוצא מהגן, אני מרגיש טוב... אני יכול לצאת עם חברים ואני לא חושב על זה [על ההתעללות המינית]". זנות גברית מאפשרת לו לשחזר מחדש את הפעילות המינית אותה נאלץ לבצע בתקופת ההתעללות המינית, אולם הפעם, תוך שהוא תופס עצמו יותר בשליטה כשהוא גם מרוויח מהמצב על-פי השקפתו ולא רק מפסיד.

בעקבות המקרה [הפגיעה המינית] למדתי לעשות הדחקה... אבל אם זה כל הזמן יישאר מודחק זה יתפוצץ לי... בפרצוף... אז בגן אני נותן לצד הזה שבי להיפתח. זה [זנות] לא יכול לפגוע בי, נהפוך הוא בשבילי יש בגן משהו שעוזר... לפגוע בי זה כבר לא יכול כי אני כבר עברתי דברים גרועים מזה... הגן הרבה פחות גרוע מאונס, בגן אפשר לבחור עם מי עולים ועם מי לא... באונס לא מקבלים כסף... (יוסף).

לעתים קרובות, טענו המשתתפים כי תפיסתם העצמית כמחוסנים מפני התנסויות ואירועים המתרחשים במהלך העבודה בזנות הנה תולדה של חוויות החיים הקשות שלהם ופרקי הזמן הממושכים בהם הם עוסקים בזנות. הבנה אינדוקטיבית זו, שהתגובה כלפי עיסוק בזנות משתנה לאורך זמן היא הבסיס לתת-הנושא השני שמדגיש את תהליך ההתמקצעות שעברו המשתתפים במהלך עבודתם בתעשיית המין.

התמקצעות בזנות

המשתתפים זיהו תהליך של למידה והתמקצעות בזנות. בתהליך המתואר, שלושה שלבים עיקריים: (1) השלב המוקדם, השבועות הראשונים ברחובות שהיו כרוכים בתחושת חוסר אונים, אי וודאות וחולי; (2) שלב הביניים, אליו ניתן להתייחס כשלב השגרה. משך הזמן של שלב זה שונה אצל כל אחד מהמשתתפים ומאופיין בתחושת קיהיון, חוסר אכפתיות ואפטיה ביחס לפעולות ולהתנהגות שלהם עצמם; (3) התמקצעות מתקדמת הנשלטת בניסיונות להפיק את

מירב היתרונות מהמצב, ניסיונות שנותנים למשתתפים תחושה (בין אם מציאותית ובין אם נתפסת) של יותר שליטה בלקוחותיהם, במחיר שהם גובים ובהתנהגותם.

השלב המוקדם בתהליך ההתמקצעות. שלב זה מתייחס לשבועות הראשונים של העיסוק בזנות. למשתתפים היה קושי להתייחס לשלב זה בעבודתם, התיאורים לוו בשתיקות ממושכות, אחד המשתתפים סירב בדבקות לדון בתקופה קשה זו בחייו. נעשה שימוש חוזר במילה "קשה" בתיאור ההתנסות של המשתתפים בימים הראשונים ברחובות. על-מנת להתגבר על הקושי במצב, רבים תיארו תגובה מנותקת כמאמץ מכוון מצידם שלא לחשוב על פעולותיהם.

את הלילה הראשון אני לא זוכר... זה היה לילה של 10 דקות (יוסף). ניסיתי לא לחשוב... לא חשבת, לא התעמקתי... זה היה קשה (דן). הרגשתי מאוד מגעיל הייתי צריך לעשן אחרי זה [סמים]... הייתי חייב לברוח מהמציאות הזאת, לשכוח מזה (ג'ורג'יו). בהתחלה היה קשה... בכיתי, לא קיבלתי את זה שאני עובד בזנות, היה מאוד קשה, הרגשתי שאני לא מזהה את עצמי, בכיתי, כאב לי (דניאל). היה לי מגעיל נורא, זה לא היה נעים... היתה לי בושא מול האנשים (אלכס).

שלב הביניים בתהליך ההתמקצעות. השלב השני תואר כממושך והדרגתי יותר. בעיקרו, הוא התבסס על תהליך ממושך של "התרגלות לעיסוק בזנות" (דן) ובהמשך היה מאופיין בלמידת הכללים והתפקידים שכרוכים במקצוע. עם הזמן מתרגלים... השלמתי עם העבודה (דניאל). כבר לא איכפת לי... כבר התרגלתי... עושים את זה אוטומטי (ג'ורג'יו). אתה משתדל לא להתערב ולא להפריע, שלא יביאו לך מכות, שלא יגנבו ממך... (דן). התחלתי ללכת יום יום... התרגלתי, הפכתי קבוע להיות במקום הזה כל ערב (אלכס).

תפיסת שגרה אפינה את תיאורי המשתתפים בשלב זה. מרביתם התייחסו לעצמם כנמצאים בשלב זה, כמי שתופסים את הזנות כמשהו ש"אני עושה כדי שיהיה לי קצת כסף" (דניאל). הם כבר לא ניסו להפריד עצמם מהזנות; תייגו עצמם כ"עוסקים בזנות" והיו מוכנים לתאר סצנות עם לקוחות.

השלב המאוחר של תהליך ההתמקצעות. השלב האחרון של עיסוקם בזנות, כפי שתיארו דן ותום נשלט בתחושת שליטה בלקוחות, במחיר ובמצב. המשתתפים בשלב זה התייחסו לזנות כמקצוע בו הם שאפו להשתפר ולשפר ביצועיהם.

בזנות יש קטע של אמנות... כמו תיאטרון... אתה צריך להראות לקליינט כאילו אתה נהנה כאילו אתה בשיא... זה בשביל שהוא יחזור אליך... אני עובד טוב, אני נמצא פה שנתיים ואני גורף, עכשיו אני מגיע לשיאים שלא הגעתי קודם – אני היום מרוויח 1500 ₪ בשלוש-ארבע שעות (דן). היום אני משחק איתם, עם הלקוחות, משחק בהם... בגלל זה אנשים פה בגן אומרים שאני הכי טוב. אני למדתי לנצל את היכולות שלי... היום אני טוב ולוקח כמה שיותר... הבנתי שאין דרך חזרה [אז] אם אני פה אז כבר נלך עד הסוף (אלכס).

הרצון להשתפר ולהשתכר יותר אינו מצביע על שביעות רצון מעיסוקם. השאיפה לחדול מהעיסוק בזנות ולהשתכר בדרך אנושית יותר נותרת איתנה בכל הסיפורים לאורך כל פרק הזמן בו המשתתפים עוסקים בזנות. ברם, בשלב זה התקווה לעזוב את העיסוק בזנות הייתה מועטת, "אני מבין שהגעתי לנקודה בזנות בה אין דרך חזרה... [עם

זאת] היה טוב יותר אם לא היה דבר כזה [זנות]... לאויב הכי גדול שלי, לא הייתי מאחל לעסוק בזנות... אני לא מאחל את זה לאף אחד (אלכס).

השלכות מהמשך העיסוק בזנות

המשתתפים לא רק הצהירו על הקשיים בעבודתם בזנות אלא גם זיהו את ההשלכות והמחירים שמשלמים בשל מעורבותם בתעשיית המין. שלוש השלכות עיקריות זוהו: (א) שינויים בתפיסה העצמית; (ב) אובדן ערך הכסף; ו(ג) מחלות מין ואובדן החשק המיני.

שינויים בתפיסה העצמית. המשתתפים הכירו בכך שהייתה ירידה בערך העצמי שלהם שנבע מהידרדרות ערכית, ירידה ביכולת הקוגניטיבית ובכשרים השכליים שלהם, בצד שינויים בתפיסת האחרים אותם. השינויים בעצמי ובתפיסת האחרים אותם הסלימה את תהליך התנתקותם של המשתתפים מהנורמות והציפיות החברתיות, תהליך שהמשתתפים חוו מגיל צעיר והוא כתוצאה מעיסוקם בזנות.

אתה נהיה בן-אדם טמבל, אתה נהיה בן-אדם דפוק שאתה נמצא בכל המקומות האלה. לא יוצא מזה כלום, אתה רק הולך ומידרדר עוד יותר ועוד יותר, הראש שלך לא חושב... אתה נהיה חולה נפש... אתה הולך ומאבד את הקו של החיים הנורמליים... כל הזמן צריך להסתיר, אתה לא יכול להתחבר לחברה נורמלית, אתה נסחף בזרם, מתחיל להיות בן-אדם זבל מבחינת הנורמלים (דן). אנשים מסתכלים עליך בעין אחרת, אומרים 'יא זונה', 'יא הומו' ואלף ואחד דברים... (אלכס).

אובדן ערך הכסף. תוצאה ברורה של עיסוק ממושך בזנות היא התפיסה שכסף הוא חסר משמעות.

המשתתפים תפסו סכומי כסף גדולים כחסרי משמעות, דיווחו על כך שאינם שמים לב היכן וכיצד הם מוציאים את כספם תוך כדי שמתרגלים לכך שיש להם והם מוציאים סכומי כסף גדולים מידי יום. המשתתפים דיברו באריכות על הצורך המתמיד שלהם בכסף ללא קשר לרמת ההשתכרות שלהם.

אני מוציא 200 בחמש דקות... אתמול בזויתי 1500 ... נהייתי עצלן, התרגלתי לחיות כמו מניאק. התרגלתי לחיות סתם בלי להתאמץ... זה כסף בלי ברכה, כסף שבא בקלות הולך בקלות. לא כואב לי הלב לשים 1500 במכונה ולהמר כל היום... הכל חפוף, על הזין שלך (דן). בעבודה רגילה את מעריכה את הכסף יותר טוב... הכסף הוא אותו כסף, אבל בזנות – הוא יותר מהיר, יותר זמין... [לכן] בקלות יותר מבזבים את הכסף (דניאל).

מחלות מין ואובדן החשק המיני. המשתתפים דנו בהשלכות המיניות של העיסוק בזנות. בתחום זה, ניתן דגש למחלות המועברות על ידי יחסי מין (בעיקר איידס), וירידה בחשק המיני כלפי גברים. בראיונות, הצהירו המשתתפים שוב ושוב על הפחד שלהם ללקות במחלת האיידס. יחד עם זאת, הם לא נקטו באמצעים מספיקים להגן על עצמם, בשל חלקיות האינפורמציה שהייתה בידם אודות דרכי ההידבקות השונות בוירוס ה-HIV. בצד הסיכון בהידבקות, המשתתפים התייחסו לתוצאות המיניות של עבודתם בתעשיית המין. הגברים הצעירים שהגדירו עצמם כבי-סקסואלים דיווחו על ירידה בעוררות המינית ובחשק המיני כלפי גברים, לאחר שתפסו אינטראקציות הומוסקסואליות כחלק מעבודתם ולא עוד כפעילות מהנה: עם גבר רוצה היום לעשות איתי סקס, לא בא לי... אני רואה בזה היום חלק מעבודה (דן). קושי כזה לא דווח על ידי מחמד ועלי המשתתפים שהגדירו עצמם כהומוסקסואלים.

הקשר של הזנות

ההקשר בתוכו הזנות מתרחשת שורטטה על ידי המשתתפים תוך התייחסות לשתי קבוצות של "שחקנים" בסיטואציה: גברים אחרים שעסקו בזנות ולקוחות. שתי קבוצות אלו שיחקו תפקיד מרכזי בחוויות החיים העכשוויות של המשתתפים והיחסים עמם, לפיכך, נדונו בהרחבה.

יחסים עם עמיתים: שיכפול המחלוקת הפוליטית

בהתייחסותם לגברים צעירים אחרים העוסקים בזנות, נערכה אבחנה חדה בין יהודים לערבים, הקבוצה הראשונה תוארה על ידי חלק המשתתפים, מלבד מחמד ועלי, כחברים ועל ידי אחרים כמכרים.

אף אחד לא אוכל את השני, יש 'אהלן, מה נשמע? איך הולך? איך העבודה?' אלו שעובדים כאן לא מזלזלים אחד בשני, הם פשוט אומרים 'הוא כמוני'... הם לא יכולים לזלזל בי... הוא יודע שאם הוא מזלזל בי אז מה הוא אומר – שהוא יותר טוב ממני? אז כולם מתנהגים עם כולם בכבוד (אלכס). כולם כאן מכירים אחד את השני, יוצאים לאותם מקומות... אבל יש סכסוכים, מלכלכים הרבה אחד על השני... פה כל אחד דואג לתחת שלו, לאינטרסים שלו... כאן הכסף שלך זה החבר שלך! (דן).

תת-הקבוצה השנייה, של ערבים ישראלים, תוארה כדורסנית ותוקפנית. המשתתפים היהודים העדיפו להתרחק ולשמור מרחק מתת-קבוצה זו. מחמד ועלי הם הערבים הישראליים שהשתתפו במחקר זה; תגובתם ליחסים בין העמיתים בגן הייתה קומפלמנטרית לזו של היהודים:

יש לי פה שני חברים טובים, הם גם מיפו [ערבים ישראלים]... היהודים לא רוצים פה ערבים מאוד ברורה פה החלוקה בין ערבים ויהודים... לא מתערבבים (מחמד). יש ערבים שהם באים ועושים בלגאן, שודדים... (דן). היה ערבי אחד שלקח כסף מכמה ילדים. אני רבתי איתו מאוד קשה והוא ראה שאני לא מוותר אז הוא לא לקח ממני כלום... ביום אחר הוא נתן לי סטירה ורבנו, הלכנו מכות. הוא הכניס לי מכות... הוא הרבה יותר גדול ממני (ג'ורג'יו).

תפיסת הלקוחות

תיאור הלקוחות היה חד-ממדי באופן ברור. המשתתפים תפסו את האנשים שבאו לאתר הזנות במטרה לקבל שירותי מין כאנשים חסרי ערך, לא מוסריים וסוטים.

אנשים שמגיעים לפה הם אנשים מגעילים מכל הבחינות... חיצונית, הם לא מתקלחים... אנשים פה בני 40, 50, 60 לא מתקלחים... פנימית, השכל שלהם – יש להם סטיות חבל על הזמן (תום). יש פה לקוחות סוטים, כאלו שאוהבים שמשתנים עליהם, שנותנים להם מכות... (דן).

בניסיונם להצביע על הסיבות לחיפוש שירותי מין על ידי פנייה לזונות, מנו המשתתפים חסר באהבה בחיי הלקוחות ותפיסת הזנות כצורה חלופית לאהבה. רציונל זה לכך שהלקוחות פונים לזונות פעל כאיום על המשתתפים אשר לעתים קרובות אפיינו את חוויות החיים שלהם בעבר ובהווה בחסר ביחסי אהבה וחיבה מצד אחרים. באים לפה סינים, רומנים, יפנים, ישראלים, נשיים, גברים, עבריינים, הומואים... מה שמאפיין את כולם זה שאין להם אהבה. הם מחפשים אהבה, מחפשים משהו. כל הקטע פה זה שהם מחפשים אהבה, אבל הם לא מוצאים את זה... הם מנסים למצוא תחליף, משהו אחר, אז הם באים הנה... אני חושב שאם אני אמשיך בדרך החיים הזאת אז גם אני... אקלע לפה ואבוא לפה... בתור לקוח... (דן).

סיוע: מי סייע? מי לא סייע? וכיצד היה צריך לתת סיוע?

בתיאור חוויות החיים העכשוויות שלהם, המשתתפים התייחסו לנושאים של סיוע ועזרה, הבחינו בין אנשים שסייעו להם ואלה שלא עשו זאת וכן ציינו באופן מפורט את הדרכים בה היה צריך לספק סיוע לגברים צעירים המתגוררים ברחובות. המשתתפים השתמשו בבמת המחקר שסופקה להם כהזדמנות לציין את הדרכים בהן יש לתת סיוע למתבגרים צעירים, כפי שהם עצמם היו בעת שהחלו לעסוק בזנות, אשר לא יכולים עוד לחיות בבתי הוריהם ובמוסדות טיפוליים.

אנשים שמסייעים

מספר משתתפים לא מצאו ולו אדם אחד שנתפס כתומך לאורך כל חייהם. יתרה מכך, רק דניאל ייחס לאמו פונקציה של סיוע ומתן עזרה, אולם הגביל אותה לתקופת טרום ההתבגרות. משתתפים אחרים זיהו אדם בודד אותו תפסו ככזה שנתן להם סיוע.

סיוע פורמלי מוצע על ידי מקצועות הסיוע המסורתיים באמצעות שירותי התקון, החינוך, הייעוץ ושירותים משפטיים. סיוע לא פורמלי כולל רשתות משפחתיות, חברים ושכנים המספקים תמיכה חברתית ראשונית (Snell, 1995). שני משתתפים הכירו בכך שבעל מקצוע פורמלי הווה עבורם גורם משמעותי.

הייתה אחת שהייתי יושב איתה פעם בשבוע... כשהייתי בן 13... היינו יושבים ומפסלים... היה לנו שיעור כזה לבד, היינו יושבים ועושים דברים מחמרים, היא הייתה שואלת אותי שאלות... מנסה לעזור, יועצת, אהבתי לשבת איתה ולדבר (דניאל). היא [עו"ס] ממש עזרה לי, הוציאה אותי מהדכאון. הייתה מדברת איתי כל יום... (ג'ורג'יו).

מה שנתפס כסיוע מאנשי מקצוע בעיני המשתתפים נבע בעיקר מקבלת תשומת לב אישית על בסיס קבוע (מידי יום או אחת לשבוע) כאשר הם ייחסו חיבה כנה למספק העזרה.

סיוע לא פורמלי התקבל לעיתים רחוקות, בד"כ מבני המשפחה המורחבת. סיוע כזה נתפס כבעל משמעות חשובה ותרם לשני האנשים (עוזר ונעזר) שהיו מעורבים באינטראקציה, שכן הוא נבע מתחושת שוויון, הדדיות ודמיון והתבסס על קבלה בלתי מותנית. המשתתפים חשו שהמסייע הלא פורמלי יקבל וידאג להם ללא קשר למצב בו יהיו נתונים: ישתמשו בסמים, יעסקו בזנות או ירצו מאסר.

דוד שלי... עזר לי די הרבה... הוא בן אדם כזה סבבה, הוא היה רואה אותי מסטול, לא מסטול, לא משנה – הוא היה טוב איתי... אני אוהב אותו, תמיד שיש לו צרות, אני הולך אליו, עוזר לו כמה שאני יכול, בשביל זה אני יודע שאם יש לי בעיה הוא תמיד יעזור לי... זה בן אדם שאני יודע שאני יכול לסמוך עליו. גם הוא, אף אחד במשפחה לא עוזר לו (דן).

אנשים שאינם מסייעים

בניגוד לתיאורי המשתתפים לגבי מערכת יחסים אחת שהייתה תומכת ומסייעת עבורם, תיאורי היחסים עם אנשים שאינם מסייעים (בין אם מדובר בגורמים פורמליים ובין אם בלתי פורמליים) אופיינו בתחושת בגידה, אכזבה וחוסר צדק. אנשים לא מסייעים היו אלו שהמשתתפים ציפו מהם לעזרה אולם ציפייה זו לעולם נכזבה. כילדים צעירים, ההורים היו אלו שאכזבו את המשתתפים אולם ככל שגדלו, מרביתם למדו שלא לצפות לסיוע מהוריהם, כתוצאה מכך, תשומת הלב במצבי החיים הנוכחיים שלהם ניתן לבני משפחה רחוקים, גורמים בתוך המערכות הטיפוליות – במיוחד עובדים סוציאליים אשר אכזבו את ציפיותיהם.

עובדת סוציאלית... באה וראתה שהמקרר ריק... זרקתי עליה כיסא, אמרתי לה: ,אם את לא יכולה להביא כסף בשביל שהיה לי מה לאכול בבית, מה את באה לזיין לי את השכל?!... בגיל 13 הלכתי אליה... שתסדר לי בית... ראיתי שזה לא עוזר... היא הייתה יושבת ומדברת איתי אבל זה לא היה עוזר... ניסיתי להיעזר בה אחרי הבלגאן עם הצ'קים, אני זוכר שהתקשרתי אליה, אמרתי לה 'את חייבת לעזור לי... היא אמרה 'שאי אפשר לעזור לי עכשיו...! הכל מסובך כזה, אין לי ראש לכל המערכות האלו... (דן).

שימוש במוסדות חברתיים

אחד ממקורות הסיוע העיקריים שזיהו המשתתפים היה קיומם של מוסדות חברתיים. המשתתפים למדו לעשות שימוש במוסדות חברתיים לרווחתם ולסיפוק צרכיהם. המשתתפים דיברו על תאי מעצר ובתי החולים לחולי נפש כמקורות לסיפוק צרכים בסיסיים (מזון ומחסה) וסיוע בתקופות של צרכים דוחקים.

הייתי הולך למסעדה אוכל ולא משלם... מגיעה משטרה ועוצרת אותי... הייתי כבר בן-בית שם... יש שם מיטה, יש שם אוכל... הייתי הולך לבית החולים ומבקש שיכנסו אותי לשם כי ראיתי שיש שם אוכל ומיטה... מה זה היה לי טוב שם, משהו משהו (ג'ורג'יו). המשטרה תפסה אותי... אמרתי להם שאני רוצה להיכנס לכלא... בכלא יש יותר רחמים, יתנו לי סיגריה, יהיה לי מקום לישון, אני אוכל שלוש ארוחות ביום, היו לי בגדים (עלי).

מה שמכונן סיוע מנקודת ההשקפה של המשתתפים לא היה אדם מסוים בתוך מוסדות חברתיים אלה, אלא עצם קיומם של המוסדות עצמם.

מה מסייע?

בהתבסס על ההתנסות של המשתתפים עם מסייעים פורמליים ולא פורמליים, ניתנו מספר עצות למספקי שירותים חברתיים ביחס לדרכים הראויות לסייע לגברים צעירים בסיכון. יש לציין שעל אף גילם הצעיר של משתתפי המחקר הנוכחי (עד גיל 21), הם תפסו עצמם כ"מקרים אבודים", "חסרי תקווה", "חסרי תקנה" והפצירו בשירותי הרווחה לסייע לאלו שהם על סף כניסה לזנות, על סף היותם "חסרי תקנה".

אנשים מהגן, אי אפשר להוציא אותם מהזנות... צריך לעזור לפני שמתחילים את זה... לפני שהם יתקלו בכלא דברים, צריך לנסות לכוון אותם... צריך לדבר איתם על זה... להכניס אותם למסגרות יותר נורמליות, צריך להתייחס אליהם כאל חברים... אם את תבואי ותדברי זה לא יעזור... אבל אם אני אבוא ואדבר, אני מאמין שאני אצליח... אתה צריך לבוא כמו חבר, אתה לא צריך לדבר אליו מלמעלה... אם היית "בסרט שלו" זה הרבה יותר טוב, אם אתה נכנס לראש שלו זה הרבה יותר טוב... כשהייתי ילד, אם מישהו היה מדבר איתי מגבוה אז הייתי חוסם את זה, לא הייתי מקשיב. אם אתה בא בקטע של חבר – אז זה יותר טוב, אם אתה בן-אדם שהיית בתוך זה – זה יותר קל להתחבר (דן).

המסר שהמשתתפים ביקשו שמחקר זה יעביר למספקי השירותים החברתיים נוגע לחשיבות ההגעה לאותם גברים צעירים שאינם יכולים עוד לחיות בבתיים או בתוך מערכות הטיפול הקיימות לפני שיפנו לזנות. מסיפור חייהם של המשתתפים, חלון הזדמנויות זה, שלעתים קרובות נפתח רק לאחר שהתנסו ביחסים עם 'ספונסר' אחד לפחות, הוא צר מאד – לעתים קרובות, בן מספר ימים בלבד. יתרה מכך, בהתבסס על נקודות ההשקפה של המשתתפים, על

השירותים החברתיים להכיר במגבלותיהם של אנשי מקצוע ולהכיר בפוטנציאל של שילוב אנשים צעירים, רצוי
אנשים שחוו מצבי חיים דומים, בעבודה עם אוכלוסייה זו, הנמצאת בסיכון גבוה.

דיון

העוסקים בזנות הוצגו בספרות הן כקורבנות – לכשל תפקודי פסיכולוגי או לכורח כלכלי – והן כמאיימים על בריאות הקהילה, שתי השקפות שיש בהן כדי להחליש את העוסקים בזנות בכך שמחזקים את האידיאולוגיה של הסטייה (Ayre & Barrett, 2000; Browne & Minichiello, 1996). על-מנת להתקדם אל מעבר לפרדיגמה זו, המחקר הנוכחי מדגיש את נקודות ההשקפה והקולות של אנשים צעירים שעוסקים בזנות. נערכו ראיונות עומק עם שמונה גברים צעירים העוסקים בזנות רחוב על מנת להעמיק את התובנה ביחס לסיפורי החיים שלהם וחוויות עכשוויות.

הנושאים שנחשפו מצביעים על תהליך הידרדרות ליניארי אל מחוץ לנורמות החברתיות, שראשיתו בגילאים צעירים ושיאו בתחילת העיסוק ובהתמקצעות בזנות. נתיב ליניארי זה כורך בתוכו שינוי בתפיסת הגברים הצעירים את תפקידם ולרמת השליטה שלהם בסצנת המין. עם זאת, תיאורי המשתתפים את הלוקחות שלהם ויחסייהם עם עמיתים נותרו כמעט ללא שינוי.

היעדר יחסים בינאישיים משמעותיים

התוצאות מצביעות בברור על היעדר יחסים בינאישיים משמעותיים בחייהם של גברים צעירים אלה כמאפיין עיקרי להבנת מעורבותם בזנות וחוויות החיים העכשוויות שלהם. הרקע המשפחתי אופיין ככאוטי ויחסי חיבה ואכפתיות, כמצרך נדיר. הקטגוריות שזוהו כללו אלכוהוליזם והתמכרות לסמים של ההורים, אלימות במשפחה, היעדרות ונטישה מצד ההורים (ברמה הממשית והסמלית) ואופנים רבים של התעללות בילדות. לעתים רחוקות היה אזכור של בני משפחה מורחבת, כולל דודות וסבים, שתפקידם בחיי צעירים אלו נתפס כשולי. לעתים רחוקות היה אזכור של אחים ואחיות ולא דווח על מגעים עמום לאחרונה.

על-פי רוב, החיפוש אחר יחסים בינאישיים משמעותיים גם לא מצא מענה מחוץ למשפחה כאשר התנסויות המשתתפים עם מערכות השירותים החברתיים הניבו תחושות בידוד, אכזבות ודחיות. בתמצית, מה שנחשף והודגש הוא שתחילת העיסוק בזנות אינה תוצאה של גורם ספציפי בודד או שילוב של מספר סיבות כגון עזיבה או השלכה מהבית (West, 1998), בעיות כלכליות (Flowers, 2001) או תרבות של בארים ומקומות מפגש של הומוסקסואלים (Aggleton, 1999). אלא, שמעורבות גברים צעירים בתעשיית המין הנה תוצאה מתהליך חיים ממושך של בידוד ודחיות (על-ידי בני משפחה ומוסדות חברתיים). גורמים שנקבעו בספרות המקצועית ובמידה רבה נמצאו גם במחקר זה (כגון, חוסר יכולת לממש צרכים, השקפה מתירנית כלפי זנות) הנם תסמינים של מה שהמשתתפים תיארו כקושי בסיסי הרבה יותר, של היעדר יחסים בינאישיים משמעותיים תומכים, מנחים ודואגים: אני לא חושב שלמישהו אכפת מהחיים שלי או ממני... לא להורים שלי, לא לאף אחד, אין לי אף אחד בעולם... אני לא חושב שאני יכול להצביע על נקודה כלשהי בחיי בה באמת חשתי קרוב למישהו אחר... (תום)

כפי שעולה במפורש ובמשתמע מהראיונות, המשתתפים הכירו בחשיבותם של יחסים בינאישיים בעיצוב מי שהם ומה שהם הפכו להיות. "יחסים חברתיים מספקים את התבנית בתוכה נוצקת התפתחות אנושית בהשפעתם על הנפש האנושית, כולל תפקוד חברתי ורגשי של אדם, מטרות אישיות, חלומות, ערכים ושאירות" (Dalla, 2001, p.1083).

השלכות ומגבלות

סיפורי החיים של המשתתפים חושפים תובנות קשות ומעוררות מחשבה ביחס לשירותים הסוציאליים בכלל ושירותי הגנה על ילדים ובני נוער בפרט. בחיי כל המשתתפים ובחיי משפחותיהם, לא הועילו השירותים החברתיים לחולל שינוי כלשהו. יתרה מכך, גם החלטות על הוצאת ילדים אל מחוץ למערכת המשפטית לא חוללה כל שינוי. בתוך מערכות אלו, לא ניתן מענה מספק לצרכים החברתיים-פסיכולוגיים של המשתתפים והם אף לא זכו להכשרה חינוכית או מקצועית כלשהי, הכשרה, לה נזקקו באופן כה נואש. המערכות החברתיות לא הועילו לחסום את מסלול ההידרדרות הממושך של המשתתפים אל עבר הזנות. יתרה מכך, חלק מהמשתתפים, בעודם חוסים בתוך ארגונים של שירותי הרווחה, עזבו מידי לילה או בסופי שבוע כדי לעבוד בכביש.

תוצאות מחקר זה קוראות לעובדים הסוציאליים ולקובעי המדיניות לאמץ גישה אחרת בניסיון לסייע לצעירים אלה. המשתתפים דנו בצורך ביחסים משמעותיים עם אדם המנסה לסייע להם; תחושת דאגה ויציבות ביחסים. על השירותים החברתיים לבחון בכובד-ראש את יכולתם לממש מה שנראה כדרישה בסיסית.

תוצאות מחקר זה גם מבליטות את הדיון והויכוח המתקיימים לאחרונה ביחס למצוקה בה נתונים צעירים העוסקים בזנות ולשיטת ההתערבות הנכונה ביותר עבורם (Ayre & Barrett, 2000). הטיועונים ממוקדים בעיקר בשני תחומים רלוונטיים. ראשית, נטען בהרחבה שיש להגיב לצעירים העוסקים בזנות בראש ובראשונה כאל קורבנות התעללות ולא כאל פושעים (Lee, 1997; Green, Mulroy & O'Neill, 1997; Edgington, 1997; Brain et al., 1998; van Meeuwen, 1995; O'Brien, 1995). שנית, הוצע שהשירותים החברתיים יספקו סיוע נגיש שמכוון למכלול הקשיים, הקיפוח והדיכוי, שהובילו צעירים אלו לזנות ולכדו אותם בתוכה לאחר מכן (Green et al., 1997; Hayes & Trafford, 1997).

תוצאות מחקר זה מדגימות באופן ברור ששתי המלצות אלו עדיין לא מיושמות בישראל. המשתתפים במחקר זה לעתים קרובות מאד אפיינו עצמם, קודם-כל, כמעורבים בפעילות עבריינית, רק יוסף התייחס לעצמו קודם-כל, כמנוצל מינית. ההגדרה העצמית, כעבריינים, תואמת לתיוג החברתי שהמשתתפים זכו לו, כשלעתים קרובות הם היו מוכרים והיו בפיקוח בתי משפט ושירותי המבחן. יתרה מכך, היעדר שירותים משולבים, הוליסטיים ומולטי-דיספלינריים עבור מתבגרים ובוגרים צעירים, שירותים שיכולים לתת מענה לטווח רחב של בעיות חברתיות, רגשיות, בינאישיות, בריאותיות, דיור, חינוך ותעסוקה בהן נתקלים צעירים אלו, גורמת לכל ניסיון של עובדים סוציאליים לסייע לצעירים אלו להיראות מוגבל, זמני ולעתים קרובות, בלתי יעיל. חיוני שמערכות הגנת ילדים יקבלו על עצמם את האתגרים הטמונים בתחום עבודה זה ויעשו מאמץ ליצור קשר עם צעירים אלו ולספק להם טווח רחב של שירותים שייתן מענה לטווח הרחב של הצרכים שלהם.

למרות האינפורמציה העשירה שהושגה, מחקר זה מוגבל במספר היבטים. ראשית, כל משתתף רואיין פעם אחת בלבד. המחקר אינו כולל מעקב אחר שינוי מחשבות, עמדות ופירושי חוויות החיים, אותם ניתן לצפות לאורך זמן. שנית, מחקר זה התבסס על מדגם קטן של שמונה מתבגרים ובוגרים צעירים המשוטטים ברחובות; הנתונים לא כוונו להיות נתונים המייצגים את כל הגברים הצעירים העוסקים בזנות ואין להכלילם על אוכלוסיות אחרות.

רשימת מקורות

- Allen, D.M. (1980). Young male prostitutes: A psychosocial study. Archives of Sexual Behavior, 9, 399-426.
- Aggleton, P. (1999). Men who sell sex: International perspectives on male prostitution and HIV/AIDS. Philadelphia: Temple University Press.
- Atkinson, R. (2001). The life story interview. In J.F. Gubrium & J.A. Holstein (Eds.), Handbook of interview research: Context and method (pp. 121-140). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Ayre, P., & Barrett, D. (2000). Young people and prostitution: An end to the beginning? Children & Society, 14, 48-59.
- Ben Ari, A. (1995). It's the telling that makes the difference. In R. Josselson & A. Liblich (Eds.), The narrative studies of lives (pp. 153-172). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Bowen, D. (1997). Child prostitution: An educational perspective. In D. Barrett (Ed.), Child prostitution in Britain: Dilemmas and practical responses. Britain: The Children's Society.
- Brain, T. et al., (1998). Child prostitution: A report on the ACPO guidelines and the pilot studies in Wolverhampton and Nottinghamshire. Gloucestershire Constabulary.
- Browne, J., & Minichiello, V. (1996). Research directions in male sex work. Journal of Homosexuality, 31(4), 29-56.
- Browne, J.L., & Minichiello, V. (1994). The condom: Why people don't put it on. Sociology of Health and Illness, 16(2), 209-231.
- Butler, I. (2000). A code of ethics for social work and social care research [on line], Theorizing social work research. Available: <http://www.nisw.org.uk/tswr/ianbutler.html>.
- Cates, J.A. (1989). Adolescent male prostitution. Social Work Journal, 6(2), 151-156.
- Caukins, S.E., & Coombs, N.R. (1976). The psychodynamics of male prostitution. American Journal of Psychotherapy, 30(3), 441-451.
- Clandinin, D.J., & Connelly, F.M. (1994). Personal experience methods. In N.K. Denzin & Y.S. Lincoln (Eds.), Handbook of qualitative research (pp. 413-427). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Dalla, R. (2001). Et tu brute? A qualitative analysis of streetwalking prostitutes' interpersonal support networks. Journal of Family Issues, 22(8), 1066-1085.

- Davies, P., & Simpson, P. (1990). On male homosexual prostitution and HIV. In P. Aggleton, P. Davies & G. Hart (Eds.), AIDS: Individual, cultural and policy dimensions (pp. 103-119). London: Falmer Press.
- Deisher, R.W., Robinson, R., & Boyer, S. (1982). Adolescent sexual offense behavior: The role of the physician. Journal of Adolescent Health Care, 2(4), 279-286.
- Donovan, K. (1991). Hidden from view: An exploration of the little known world of young male prostitutes in Great Britain and Europe. England.
- Edgington, R. (1997). Policing under age prostitution: A victim based approach. In D. Barrett (Ed.), Child prostitution in Britain: Dilemmas and practical responses. Britain: The Children's Society.
- Estep, R., Waldorf, D., & Marotta, T. (1992). Sexual behavior of male prostitutes. In J. Huber & B. Schneider (Eds.), The social context of AIDS (pp. 95-112). Newbury Park, CA: Sage.
- Flowers, R.B. (2001). Runaway kids and teenage prostitution. London: Greenwood.
- Glesne, C., & Peshkin, A. (1992). Becoming qualitative researchers. White Plains, NY: Longman.
- Gonsioeh, J.C., Bera, W.H., & Letourneau, B. (1994). Male sexual abuse: A trilogy of intervention strategies. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Green, J. (1992). It's no game. Britain: National Youth Agency.
- Green, J., Mulroy, S., & O'Neill, M. (1997). Young people and prostitution from a youth service perspective. In D. Barrett (Ed.), Child prostitution in Britain: Dilemmas and practical responses. Britain: The Children's Society.
- Hayes, C., & Trafford, I. (1997). Issues for voluntary sector detached work agencies. In D. Barrett (Ed.), Child prostitution in Britain: Dilemmas and practical responses. Britain: The Children's Society.
- Joffe, H., & Dockrell, J.E. (1995). Safer sex: Lessons from the male sex industry. Journal of Community and Applied Social Psychology, 5(5), 333-346.
- Lee, M., & O'Brien, R. (1995). The game's up: Redefining child prostitution. Britain: The Children's Society.
- Massat, C. P., & Lundy, M. (1997). Empowering research participants. Affilia, 12(1), 33-56.

- McNamara, R.P. (1994). Crime displacement: The other side of prevention. New York: Cummings & Hathaway.
- Morrow, V., & Richards, M. (1996). The ethics of social research with children. Children and Society, 10, 90-105.
- Morse, E.V., & Simon, P.M. (1994). Resolving the hustle: The first step to an ethnographic study of clandestine street sex behavior patterns. NIDA Monograph, 411-416.
- Morse, E.V., & Simon, P.M., Balson, P.M., & Osofsky, H.J. (1992a). Sexual behavior patterns of customers of male street prostitutes. Archives of Sexual Behavior, 21, 347-357.
- Morse, E.V., & Simon, P.M., Balson, P.M., & Osofsky, H.J. (1992b). Cofactors of substance use among male street prostitutes. Journal of Drug Issues, 22, 977-994.
- Morse, E.V., & Simon, P.M., Osofsky, H.J., Balson, P.M., & Gaumer, H.R. (1991). The male street prostitute: A vector for transmission of HIV infection into the heterosexual world. Social Science and Medicine, 32, 535-539.
- Patton, M.Q. (1990). Qualitative evaluation and research methods (2nd ed.). Newbury Park, CA: Sage.
- Pitts, J. (1997). Causes of youth prostitution, new forms of practice and political responses. In D. Barrett (Ed.), Child prostitution in Britain: Dilemmas and practical responses. Britain: The Children's Society.
- Robinson, T., & Davies, P. (1991). London's homosexual male prostitutes: Power, peer group and HIV. In P. Aggleton, P. Davies & G. Hart (Eds.), AIDS: Individual, cultural and policy dimensions (pp. 95-110). London: Falmer Press.
- Snell, C.L. (1995). Young men in the street: Help seeking behavior of young male prostitutes. Westport, Connecticut: Praeger.
- Swann, S. (1998). Model for understanding abuse through prostitution. In Baranardos (Ed.), Whose daughter next: Children abused through prostitution. Britain: Barnardos.
- Thompson, L. (1992). Feminist methodology for family studies. Journal of Marriage and the Family, 54, 3-18.
- Van Meeuwen, A. (1998). A conclusions and recommendations. In Baranardos (Ed.), Whose daughter next: Children abused through prostitution. Britain: Barnardos.

- Visano, L.A. (1991). The impact of age on paid sexual encounters. In J. Lee (Ed.), Gay midlife and maturity (pp. 207-226). New York: Haworth Press.
- Waldorf, D., & Murphy, S. (1990). Intravenous drug use and syringe-sharing practices of call men and hustlers. In M. Plant (Ed.), AIDS, drugs and prostitution (pp. 109-131). London: Tavistock/Routledge.
- Weisberg, D.K. (1987). Children of the night: A study of adolescent prostitution. Toronto: Lexington Books.
- West, D.J. (1998). Male homosexual prostitution in England. In J.E. Elias, V.L. Bullough, V. Elias., & G. Brewer (Eds.), Prostitution: On whores, hustlers and johns (pp. 228-235). New York: Prometheus.

נספח א'

מתווה ביוגרפי של משתתפי המחקר

אלכס – בן 19, עלה ארצה מאסטוניה עם אביו בת זוגתו ואחיו. האח מתגורר בבית, לאלכס אין קשר בשנים האחרונות עם בני משפחתו. הוריו הביולוגיים של אלכס מתוארים על ידו כאלכוהוליסטים (במיוחד האם), והנשים שחיו במהלך השנים עם האב מתוארות בסיפור חיו כמתעללות, התעללות נפשית וגופנית. מאז גיל ההתבגרות המוקדמת מתאר אלכס מעברים בין מסגרות שונות בכללן: ניצנים, חיים ברחוב (בגיל 14), מקום-אחר, בית השאנטי, הרדוף, אכסניה. כיום, מתגורר אלכס בהוסטל באזור חיפה ומגיע לתל-אביב בסופי-שבוע בהם עוסק בזנות. אלכס מגדיר עצמו כדו-מיני.

ג'ורג'יו – בן 21, מוכר כנכה בביטוח הלאומי, עלה ארצה מבריה"מ לשעבר בגיל 12 עם אביו ונשלח עם הגיעו ארצה לפנימייה דתית. כיום מתגורר עם אביו אולם בגיל ההתבגרות התגורר מחוץ לבית האב ובכלל זה בפנימיות, בית השאנטי, ברחוב, ובאכסניות שונות. ג'ורג'יו החל לעסוק בזנות בגיל 16. היה בקשר עם מסגרות פסיכיאטריות (בי"ח אברבאל), חסות הנוער, וקציני מבחן. מגדיר עצמו כהטרסקסואל.

דן – בן 20, החל לעסוק בזנות לפני כשלוש שנים. דן הוא בן יחיד להוריו, אמו התאלמנה כשהיה בן 5 מאז נישאה האם בשנית וכיום מטפלת בבנה הצעיר בן ה-9. דן מתאר משפחה כאוטית, בית רווי אלימות ופשע. אביו של דן, כמו גם דודיו ובני משפחתו המורחבת, עסקו בסחר בסמים, דן זוכר מילדתו מראות של סחר בסמים, התעללות פיזית של אביו באימו, ופשיטות של המשטרה על בית המשפחה. בתקופות שונות בחייו התגורר דן בבית סבו וסבתו, אך אופציה זו הפכה ללא רלוונטית בגיל ההתבגרות התיכונה. דן הגיע לרחוב לאחר מריבה קשה עם בן זוגה של האם, מאז נע בין החיים ברחוב ובדירות שכורות. מגדיר עצמו כדו-מיני.

דניאל – בן 17, הוריו התגרשו כשהיה בן שנה וחצי, הקשר עם האב מצומצם ביותר מאז גיל הינקות. האב היה מעורב בפלילים (סחר בסמים). דניאל התגורר עד גיל ההתבגרות התיכונה עם האם וחברה לחיים באזורים שונים בארץ (המשפחה עברה לעיתים דחופות מישוב לישוב). לדניאל שני אחאים. החל לעסוק בזנות לפני כשנתיים (בגיל 15), כיום מתגורר בפנימייה בצפון הארץ ומגיע בסופי-שבוע לתל-אביב בהם הוא וחברתו עוסקים בזנות. דניאל מגדיר עצמו כדו-מיני.

יוסף – בן 20, הצעיר במשפחה בת 4 נפשות. עיקר תיאור חייו של יוסף עוסק בפגיעה מינית מתמשכת שחווה מגיל 13 במשך שנתיים. יוסף נפגע מינית על ידי שכן שהיה בזמן הפגיעה בן 15-17. החל לעסוק בזנות לפני כשנתיים ורואה בעיסוק בזנות תוצר ישיר לפגיעה המינית. מערכת היחסים עם הוריו מאופיינת בחוסר אמון, למרות תיאוריו של יוסף את ההורים כמי שניסו לסייע לו במהלך השנים באמצעות טיפולים פסיכולוגיים שונים. יוסף שמר את סוד הפגיעה המינית בפני בני משפחתו ומטפלו.

מחמד – בן 17, ערבי ישראלי נזרק מביתו לפני מספר חודשים לאור גילוי בני המשפחה את נטייתו המינית ההומוסקסואלית. כיום מסרבים בני המשפחה לכל ניסיון קשר עם מחמד. עד גיל 16 למד, אך עם סיום כיתה ט' יצא מחמד לעבוד. למחמד אח מבוגר, אביו מוכר כנכה בביטוח הלאומי. האב אינו עובד ותואר כמכור לסמים. כיום מתגורר מחמד באכסניה אך נתקל באיומים מבעלי המקום לסלקו לאור הסכסוך היהודי-ערבי.

עלי – ערבי ישראלי, בן 18, בן למשפחה מרובת ילדים, המשפחה מתוארת כבעלת יכולת כלכלית טובה, האם עקרת בית והאב בעל מקצוע חופשי. עלי עזב את הבית לראשונה בגיל 10 וחצי. מאז התגלגל בין הבית למוסדות פנימייה שונים. בגיל 12 עבר עלי פגיעה מינית על ידי גבר מבוגר, האנס הועמד לדין ומרצה כיום תקופת מאסר ארוכה. עלי מגדיר עצמו כהומו, החל לעבוד בזנות לפני כחצי שנה.

תום – בן 16, הבן האמצעי במשפחה ביולוגית בת 5 נפשות, ההורים גרושים ובשנים האחרונות הקים כל אחד מההורים משפחה חדשה – האם ילדה בן כשבוע לפני הראיון ולאב בן נוסף כבן שנתיים. אביו של תום מתואר על ידו כחורה מתעלל, תום סבל בילדותו מהתעללות פיזית בעדיה עזב את הבית לפנימייה כשהיה בן 7. האב נהג באלימות כלפי אישתו וילדיו דבר שהביא לבריחתה של האם מהבית כשתום היה בן 6. תיאורו של תום את האם קשה, הוא תופס עצמו כמי שננטש על ידי אימו. מאז עזיבתו של תום את בית אביו (בהיותו בן 7) לא חזר להתגורר עם משפחתו אלא עבר בין מסגרות פנימייה שונות (בית הילדים, קדמה, מקום אחר). כיום מתגורר בבית השאנטי. מגדיר עצמו כדו-מיני.